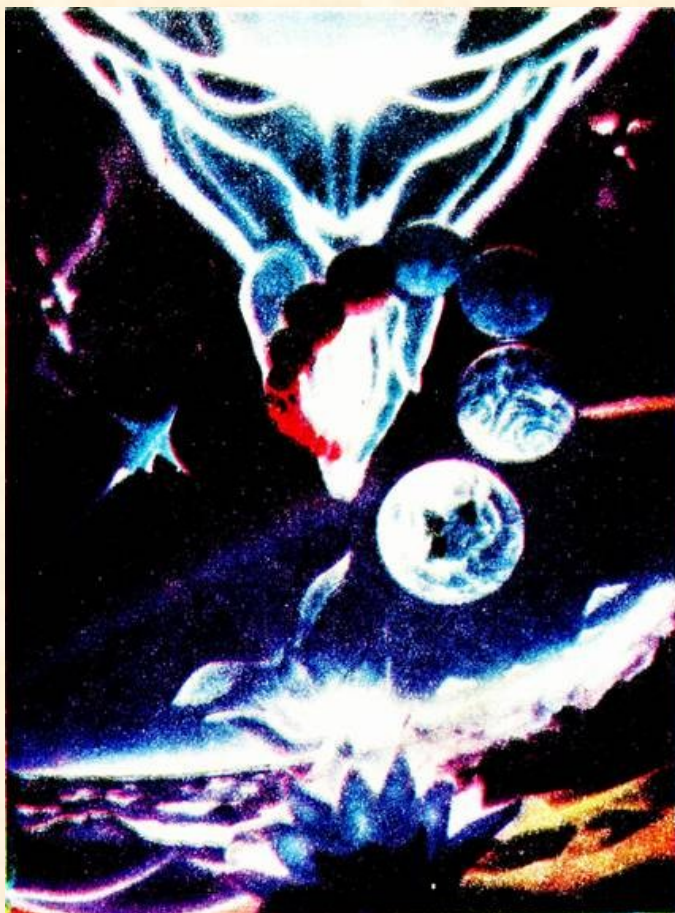

CASA FIILOR

(Un basm atomic)
MIHAIL GRĂDESCU

pictura de Jürgen F. RUGNER

1. Dincolo de cîmpia înaltă, despicată de canionul Rîului tulbure și mănos, chiar la marginea Pădurii, se ridică solitară, dărăpănată și costelivă Casa Fiilor.

Este o construcție masivă, primitivă, din îmbucături de lemn și piatră, cu contraforturi de cărămidă roșie și

turnuri țuguiate. O casă pustie în care cîndva s-au zbatut suflete chinuite pentru a fi **țesută** o pînză scumpă cum alta nu mai este – o pînză din care nu se croiesc decît hlamidele regale și pontificale, colorate cu **purpură**.

2. În spatele intrării susținută de coloane de marmură cu vinișoare însîngerate se deschide Sala Comună, înaltă, întunecoasă și rece. Fără alt mobilier decît jilțurile cu spătar, sculptate în lemn de abanos, cu incrustații florale dintre care se ițesc măști diforme, schimonosite în urlete mute, ca și cînd ierburile și florile dimprejur le-ar sfîșia trupurile invizibile, să le înghită în euforia vegetală fără de sfîrșit. Picioarele jețurilor se termină cu labe ale căror gheare oțelite zgîrie pardoseala de piatră, sfîrtecînd marmura din carnea căreia se preling vinișoarele de **porfir-de-piatră** – cea mai scumpă vopsea din lume.

Ghearele s-au crăpat de atîta zgrepțănat și agață agasant floacele încălțărilor și perii din îmbrăcămintea filor.

3. Hartanj, flăcăul blond cu ochi întunecați și adînci se apropie de Jilțul în care Fratele cel mare picotește.

Fratele cel mare are fata brăzdată de cute adînci, ca sculptate în lemn. Ridurile i se strîng într-o încruntătură aspră, exprimînd suferință și ură. Băiatul se simte atras de taina chipului cel nemilos și crud ca o lamă de paloș. Atras, și în același timp respins.

Trupul uzurpat în somn îl soarbe către dînsul și Hartanj se apropie tot mai mult de el, aplecîndu-se asupra-i pînă cînd se prăbușește ca-ntr-o fîntînă în care se răstoarnă cerul, identificîndu-se, rid de rid, ochi de ochi, mușchi de mușchi – ca de vitraliul unei ferestre. Bătăturile din podul palmelor sînt urmele uneltelor cu care Frații cei mari muncesc (de demult) la ridicarea tuturor monumentelor care-l înconjoară, și a celorlalte monumente ale lumii, și ale Lumii, așa cum este ea și așa cum i-au hărăzite lui moștenire. Mîinile sînt aspre de mînerile armelor oțelite. Și

băiatul se înfioară străbătut de tăişul amintirii crîncene cînd tigva descăpătînată a Lunii se prăvale în ochiul tulpure din adînc, să se joace el cu ea dînd-o rostogol prin praful drumului, ce trece chiar prin fata vizuinei bordeiului Mamelor.

4. O căpătîină mare, cu barbă şi plete colilii, răspîndind parfum îndepărtat de lapte şi mirodenii (de dincolo de izul sărat de sînge).

Trasă de barba lungă, căpătîina saltă din piatră-n piatră, dîndu-se de-a dura, ca să-şi arate cînd pielea fetei, albă şi subţire ca pergamentul, cînd ceafa cu locul în care, acolo unde ar fi trebuit să fie gîtul, se înălţa un gogoloi mic, ofilit, ca un peţiol străveziu atîrnînd dintre stamine prin care lumina răzbate clorofilian, ca printr-un pahar de sticlă groasă.

5. — Frate... rosteşte copilul în şoaptă. Frate!

Nu ştie care dintre fraţi e acesta, fiindcă toţi Fraţii mai mari seamănă unul cu celălalt.

Bărbatul tresare, înălţîndu-şi ochii albaştri din adîncuri într-o căutătură îngheţată.

Dînd cu privirea de puştan, crîsparea i se destinde într-un zîmbet ca răsăritul soarelui din nori

Da! acum îl recunoaşte din nou! şi micuţul pune mîna pe pulpa piciorului învelit în mantie neagră, sprijinindu-se să ajungă la buzele strînse ale Fratelui mai mare, care-i ciufuleşte cu un gest moale părul blond răzvrătit pe creştet.

— Măi Lupule! îi spune Fratele mai mare, cu vocea spartă.

— Măi Hîrciogule! se bucură ţîncul, jucîndu-se cu mînerul jungherului de la şoldul uriaşului.

— Măi Lupule! repetă bărbatul, smulgîndu-se din îmbrăţişarea jîltului.

În favoriţi i-au înflorit deja smocuri de blană albă

— Haide! zice ţîncul. A sosit momentul! Femeile au adus

animalele. E faptul serii. Așteaptă afară și fiindcă Surorile care îi iubesc pe Frații mai mari nu s-au întors încă, ele nu vor să intre aici, și de aceea m-au trimis pe mine să vă chem.

— Da, femeile nu au voie să intre aici, confirmă bărbatul, iar tu ești deja mare de-acum. Abia astăzi am văzut eu cât ai crescut.

6. Când ies afară împreună, se opresc o clipă, orbiți. E o seară extraordinară: soarele scapătă, florile își apleacă potirele violete vărsîndu-și îmbătarea, iar în spatele îngrăditurii de nuiiele animalele scîncesc încetișor, îngrămădite unele în altele.

Făcîndu-și loc prin mulțimea femeilor, o fată firavă se apropie, întinzîndu-le pîinea și sarea. Pe tipsie, în carafa cu apă, tremură un firicel de soare prelins printre monedele mici de aramă ale frunzelor irosite-n vînt de un semănător îndepărtat.

Fata aceasta este sora lui Hartanj, de-o vîrstă cu el, sora lui. În vizuina Mamelor s-au strîns în brațe noapte de noapte, și înainte de-a adormi, ea i-a povestit de nenumărate ori cât de mult îl iubește ea pe Fratele mai mare.

7. A-l iubi pe Fratele mai mare reprezintă o mare nefericire. A-l iubi pe Fratele mai mare înseamnă a îndrăgi tiparnițele subterane de lut, cu semne încrustate și întunericul friguros din Casa Fiilor, în care femeile nu au voie să calce, de numai fetele mai pătrund (cu adevăratul chip ascuns sub broboade înflorate) să le aducă, pe platourile curate, pîinea și sarea. Frații mai mari, proptiți în spadele lor lungi, întind mîinile aspre către copii, să-și primească tainul, și fetele care-i iubesc își împrăstie atunci pe poalele mantiiilor lor bucelele, în așteptare, îmbrățișarea despărțirii, acesta fiind singurul mod în care și pot exprima, cuvios, sentimentele față de dînșii.

Fata aceea, care-l iubește mai presus de fire pe Fratele

mai mare, e apărată prin aceasta de suferințele și muncile lumii. Nici fratele ei, nici stăpînul ei, nimeni nu mai are acces în alcovul ei, în albul doliului de nuntă, atîta vreme cît Fratele mai mare nu și-a luat încă zborul. Și, dacă dorește, ea poate și după aceea să-l aștepte – Frații mai mari îi asigură, tacit, imunitatea.

8. Armăsarul se zbate trîntit în țărînă. Bărbații se agită în jurul lui, manevrînd cu dexteritate sculele grele de metal, care lucesc ascuțite în mîinile lor. Capul prelung se smucește cu ochiul holbat de spaimă și durere, căutînd, peste tîrîță, către cei lăsați acolo pe vine. Abia dacă întrezărește sclipirea scalpului că durerea-i și arde brîncile... Picioarele tremurînde zvîcnesc scurt și țarina se înnegrește sub el.

După armăsari vine rîndul taurilor înaripați, berbecilor și țapilor negri, porcilor și cocoșilor zburători. O rasă nouă va bîntui Cîmpia fumurilor scufundate ale izbelor Mamelor, împinse înainte de elanul expansiunii.

A Mamelor este Nemărginirea – o mamă chemîndu-și fiii să-și pună capetele-n poala ei de noapte brodată cu stele.

În scîncetul animalelor îngenuncheate, Nemărginirea nu se deschide decît Fraților mai mari și mașinii acestora: din roți, hamuri, pîrghii și scripeți, scalpele, lănci, odgoane, turbine, cilindri în patru timpi, pistoane, țevi de ardere și duze acționate de cai și boi grași, de claponi blînzi, de vulturi supuși, de aburi asfixianți, de cărbuni, de uraniu, de heliu.

Printr-un subterfugiu magic, Omul, Fratele mai mare, își instaurează, trufaș, stăpînirea.

9. Povestesc despre Fata răpită, în cinstea căreia beau din bîrdacele umflate, udînd, din cînd în cînd, cu cîtiva stropi de zeamă neagră, glia. Torțele filfîie, pe bărbi fluturi incandescenti și rîsul gîlgîie în gîtlejuri ca un lichid de noapte.

Se spune că a fost o fată nespus de frumoasă și blîndă.

Străinul, o fantomă (fiind străini, nici nu pot fi altceva decât umbre de suflete rătăcite), va fi fost îmboldit de stăpîn. Cică pe la ei, pe lumea cealaltă, în craterul din care urcă străinii, așa se răpesc fetele.

Stăpînul pizmaș, probabil că o dorise și el pe fată, dar se temuse de Frații mai mari.

Străinul a ispitit-o către Pădure. Părul ei lung s-a revărsat ca o cerneală de foc către cei doi pui de căprioară adulmecînd aerul liber al Pădurii din spatele Casei Fiilor.

Cînd s-a lăsat însă noaptea, mulțimea Fraților mai mari s-a bulucit pe poarta dintre coloanele de marmură. Aveau fețele împietrite de ură și ochii lor răspîndeau văpăi.

Stăpînul, cu lacrimi în ochi, li s-a destăinuit, și ei l-au sfîrtecat cu labele lor grele de oțel.

Au amușinat urmele fantomei și au pătruns ca o vijelie în codrul care șoptea înspăimîntat. Au trecut pe deasupra sătenilor ca un vifor, fluturînd din aripile negre și înghețate. Castanii și cedrii uriași s-au închis în urma lor, și semnul roșu al tisei a lăcrimat, scîrțîind prelung sub apăsarea aripilor de întunerice.

Cînd săbiile n-au mai luminat, înalte, în mîinile lor tari, cerul s-a umplut deasupra codrului virgin de flacăra și sînge, și din adîncul Junglei a suit un muget îndepărtat ca al unui animal uriaș care agoniza, zvîcnind de se cutremura pămîntul.

10. Bordeiele scobite în lutul roșu al cîmpiei înalte își fumegă hornurile scufundate. Acolo, în adîncuri, nenumărate galerii **împînzesc** trupul planetei în nivelurile concentrice ale unui oraș scufundat de foarte multe generații.

— Hai, vino! îi spune copilului Fratele mai mare.

În lumina torțelor, fețele nădușite se întorc spre ei, cu priviri goale. Sora lui din adînc i-a urmat pînă la poalele Pădurii, dar acolo s-a oprit și ea, cu ochi înlăcrimați. Nici măcar fetele nu au voie să meargă mai departe în noaptea asta, nici Mamele, nici Stăpînii, atunci cînd Fratele mai

mare a chemat un tînăr, i-a atins umărul firav și a pornit cu el către Pădure.

Într-o noapte ca asta, Pădurea e bîntuită. Umbre uriașe, cu aripi fluturate de vînt, se strecoară printre algele de sub Luna uriașă acoperind tot cerul cu masca ei galbenă de ceară de pe care construcțiile răsturnate atîrnă cu capu-n jos, limpezi ca-n palmă.

Încercănați, toți ochii se umplu de lacrimă, și numai ochii Fraților mai mari se aprind roșii în noapte, călăuzitori prin abisuri.

Cîndva, în zori, unul dintre ei (nu se știe nici o dată **care**. Fiindcă toți Frații mai mari seamănă leit unul cu celălalt) își va lua zborul.

În așteptarea acestei înălțări se învîrt tinerii prin Casa Fiilor, întunecoasă și rece.

11. L-au hărțuit prin hățisuri pînă cînd hainele și carnea i s-au sfîșiat de dinții de lemn ai trunchiurilor și crengilor. Apoi l-au bătut. În zori, vînatăile probau suferințele îngrozitoare la care fusese supus. I-au smuls cu clești înroșiți în foc bucăți din coapse, sfîrtecîndu-l. I-au înfipt în trup ace lungi, îndoite ca niște cîrlige. I-au presărat pe cap și pe mîini pămînt, să-i crească aripi, să-i înmugurească spinarea sfîșiată, să-i asprească trăsăturile dulci de copil.

Atunci cînd i-au pus în sfîrșit arma-n mînă, a constatat, în lumina tulbure a nopții, că din lama grea și fierbinte se prelingeau picături întunecate.

Unii dintre cei care merg în Pădure cu Frații mai mari, se întorc sănătoși, și devin Stăpîni. Aceștia sînt cei care se pierd.

Alții nu suportă chinurile. Puțini, e adevărat, dar sînt și dintre cei despre care se spune că „s-au rătăcit în Pădure.”

Dar cei mai mulți se întorc să se pripășească în Casa Fiilor, după legea tatălui. Ei nu suportă apropierea și căldura femeii, le rămîne de-a pururi străină. Aceștia poartă spadă și devin Frați mai mari, nemiloși și cruzi.

Și, dintre ei, se spune că unii Zboară.

12. În zori, când l-au adus în ogradă, bărbații isprăviseră jugănitul animalelor. Le-a auzit urletele și horcăielile, dar n-a mai întrebat, ca altădată, când era copil, de ce, pe unul singur dintre ele se varsă sîngele tuturor celorlalte și de ce, tocmai acela, va fi Moștenitorul.

L-au părăsit, înfășurat în mantia neagră, în camera de taină, păzită, a Casei Fiilor.

Îi era atît de rău că nici să se clinească nu putea. Doar în luciul de oglindă al trupului de metal al Fuzeei dinaintea sa și-a întrezărit chipul de piatră în care suferințele săpaseră riduri adînci.

13. Când Hartanj s-a deșteptat din somn, a descoperit în oglinda de metal a trupului Fuzeei, în dreptul umerilor, cele două excrescențe de carne vie din care mijeia pergamentul cioturilor de aripi.

Unul dintre obraji îi putrezise vînat.

Lîngă el, în culcușul de zdrențe, a găsit o cămașă de za, țesută din tort fin de aluminiu, decupată în așa fel încît să-i lase umerii goi, cu aripile membranoase atîrnînd prin despicături. Și, pus peste ea, un paloș de oțel sticlos.

Era un paloș masiv, cu două tășuri brăzdate de canale adînci și cu mînerul turnat dintr-o singură bucată cu lama. L-a ridicat cu greu, dar auzind în spatele său un foșnet, s-a întors. A întîlnit privirea de fulger negru a Fratelui mai mare, pregătit de Zbor. Acesta a înclinat aprobator din cap, și, întrucît își scosese mantia, Hartanj i-a putut admira în voie aripile desfășurate pînă la călcîie. Sub pielea delicată, vinele albastre pulsau abia perceptibil.

S-au îmbrățișat emoționați.

Cînd Hartanj, epuizat de efort, s-a lăsat din nou, pe spate, alături de arma strălucitoare de metal, Fratele mai mare s-a așezat înapoi în jeț, cu mîinile pe genunchi și fruntea plecată asupra-i. Vîrfurile suvițelor lungi, negre, îi mîngîiau fruntea, alinător.

— Bine ai venit, Fiule! l-a întâmpinat Fratele mai mare.

14. Hartanj a rămas ultimul Frate mai mare din Casa Fiilor. Când Sora lui, care-l iubea pe Fratele mai mare, a venit cu pâinea și sarea să i se așeze la picioare după ospăț, nu l-a recunoscut. Figura lui era acum asemenea tuturor Fraților mai mari, care nu vor mai ține niciodată o femeie în brațe.

I-a picurat, în semn de tandrețe, pe frunte, o lacrimă din ochiul său înghețat albastru.

15. Abia când a ajuns pe coridorul care ducea către Schela Zborului din spatele Casei Fiilor, Hartanj a putut constata cât erau de roase scîndurile treptelor de pașii zburătorilor care urmaseră drumul înainte-i.

S-a apropiat cu pași șovăitori de trambulina dincolo de care se căsca abisul interstelar. Un corp alb ca argintul și uriaș a fulgerat pe dinaintea ieșirii, obturînd pentru o clipă trecerea.

S-a tras înapoi speriat, dar după aceea s-a apropiat iar, din ce în ce mai mult, de capătul trambulinei. Dedesubt se zărea, undeva, în adînc, conturul tăiat al hemisferei, cu stîncile ascuțite, răzbind din lutul amorf. Jos de tot se întrezărea miezul de foc al planetei pulsînd și zvîrlind scînteii în haos.

A mai călcat un pas, și a descoperit surprins cât de ușor se putea desprinde de platforma aceasta marcată pe margine cu luminițe roșii, iar pe centru cu o bandă fosforescentă, verde, propulsîndu-se clipind în sprinturi și stingeri alternative, ca o săgeată enormă indicînd către hău.

S-a ridicat într-un ultim pas neterminat de-a pururi, cu sabia îndreptată către astrul ce sclipi o fracțiune de secundă de după hemisfera irizînd albastru pe margini de păturile groase ale stratosferei. Și dintr-o dată, fără să mai țină cont de nimic, s-a înălțat în zbor planat, lin și fulgător în același timp. Răsufletul i-a împietrit pe buze

și aripile i s-au desfășurat ca de la sine într-o amintire uitată, multimilenară.

De dincolo de curbura hemisferei, Casa Fiilor și-a mai arătat o dată colții cariați înainte de a se pierde în depărtare cu luminile ei de la ferestre cu tot. Numai cele mai mici lungimi de undă l-au mai ajuns din urmă, dar chiar și acestora spectrul le alunecase sensibil spre roșu.

Apoi cerul fără stele al spațiului de dincolo de limitele galaxiei s-a desfăcut împrejur, în întreaga lui plenitudine oarbă, înghițindu-l.

16. În clipa în care tălpile lui Hartanș se desprindeau de prag, undeva, pe lume, s-a născut un copil menit să ocupe locul vacant lăsat de el în Casa Fiilor, invocați la fiecare venire spre plecare.

